

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 14Csp/70/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118204210
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eduard Valenčin
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8118204210.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Eduardom Valenčinom v právnej veci žalobkyne: L. F., Z.. XX.XX.XXXX, B. A. X, XXX XX X., právne zastúpená: Advokátska kancelária, JUDr. Igor Šafranko, advokát, ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, v konaní o primerané finančné zadostučinenie vo výške 500 EUR takto

rozhodol:

I. žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 250 EUR, v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku,

II. v prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a ,

III. p r i z n á v a žalobkyni nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % z priznanej istiny s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou súdu podanou dňa 19.04.2018 navrhla žalobkyňa, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť jej sumu 500 EUR z titulu primeraného finančného zadostučinenia a nahradiť trovy konania. V rámci žaloby žalobkyňa uviedla, že v konaní vedenom tunajším súdom pod sp. zn. 12Csp/57/2016 o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy bola v postavení spotrebiteľky úspešná. Poukázala na to, že súd v odôvodnení tohto rozhodnutia uviedol:

„25. Citované ustanovenie § 5a ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, síce nevyklučuje zabezpečenie pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy, avšak pre takéto zabezpečenie vyžaduje kumulatívne splnenie troch podmienok a to: a/ dohoda o zrážkach zo mzdy musí byť uzavretá vo forme osobitnej listiny, b/ spotrebiteľ bol poučený o následkoch jej uzavretia, c/ spotrebiteľ mal možnosť túto dohodu odmietnuť.

26. V prejednávanej veci mal súd za preukázané, že síce prvá z uvedených podmienok bola splnená (dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzavretá vo forme osobitnej listiny), avšak zvyšné dve podmienky preukázané neboli. 27. Z obsahu dohody o zrážkach zo mzdy nie je zrejmé, že by pred jej uzavretím bola žalobkyňa ako spotrebiteľ poučená o následkoch jej uzavretia a ani to, že by mala možnosť túto dohodu odmietnuť. Okrem toho, že možnosť odmietnuť dohodu nebola súčasťou dohody, žalovaný nepredložil súdu ani žiaden iný dôkaz, ktorým by splnenie týchto dvoch podmienok preukazoval. O ustanovení § 5a ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a tým aj o podmienkach prípustnosti dohody o zrážkach zo mzdy v spotrebiteľskom vzťahu pritom musel mať žalovaný (obchodná spoločnosť poskytujúca spotrebiteľské úvery) vedomosť.

29. Z uvedených dôvodov súd vzhľadom na zistenie, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatným právnym úkonom, čo súd posudzoval ako predbežnú otázku, žalobe vyhovel a uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.“

Zo žaloby ďalej vyplýva, že žalobkyňa si uplatňuje satisfakciu za porušenie jej spotrebiteľských práv, ktoré musela brániť podaním pôvodnej žaloby. Uviedla, že primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy, pričom má mať zároveň aj funkciu relutárnu.

2. Žalovaný v rámci písomného vyjadrenia zo dňa 18.05.2018 k žalobe uviedol, že uplatnený nárok nevychádza zo žiadneho konkrétneho predpokladu porušenia práva, keď predmetným rozsudkom bola možnosť ďalšieho výkonu zrážok zastavená, čím bola v podstate znemožnená aj možnosť žalovaného domáhať sa svojho legitímneho nároku, ktorým je zvyšok istiny poskytnutého úveru. Žalovaný poukázal na to, že uzatvorením dohody o zrážkach zo mzdy neporušil žiadny zákon a v danom prípade nie je možné aplikovať ustanovenie § 5a ods. 1 zákona č. 250/2007, ktoré nadobudlo účinnosť 01.05.2014, teda 7 rokov po uzatvorení zmluvy so žalobkyňou. V súvislosti s citovanou právnou úpravou žalovaný poukázal na zákaz retroaktivity, ktorý je založený na tom, že právna norma nepôsobí späť, ale pôsobí do budúcnosti, a teda nikoho nemožno postihnúť za také správanie, ktoré v čase, keď sa uskutočnilo, nebolo sankcionovateľné a nie je možné dodatočne vyžadovať určité predpoklady a podmienky, ktoré sa v čase jeho vykonania nevyžadovali.

Žalovaný sa tiež vyjadril, že popiera výšku požadovaného nároku a spôsob jeho určenia, keďže z podanej žaloby nie je zistiteľná žiadna skutočnosť, na základe ktorej bola uvedená požiadavka vlastne určená. Poukázal aj na to, že k uplatneniu tohto nároku dochádza s výrazným časovým odstupom, teda k uplatneniu zadosťučinenia, ktoré by podľa tvrdenia žalobkyne malo byť satisfakciou za porušenie jej spotrebiteľských práv nedošlo v bezprostrednej časovej následnosti, ale s výrazným časovým odstupom. Žalovaný tiež poukázal na to, že ak má finančné zadosťučinenie plniť satisfakčnú funkciu, potom je pochybné, čo má kompenzovať, akú ujmu, ak ju žalobkyňa zjavne sama ani nevnímala takým spôsobom, aby k jej uplatneniu pristúpila okamžite. Z uvedených dôvodov preto navrhol žalovaný žalobu zamietnuť.

3. Žalobkyňa v rámci výsluchu pred súdom poukázala na to, že pri uzatváraní úverovej zmluvy nemala vôbec vedomosť o tom, že uzatvára nejakú dohodu o zrážkach, nikto ju o tom neinformoval a o tejto skutočnosti sa dozvedela až od svojho zamestnávateľa v čase, keď mala finančné problémy a nevládala splácať úver. Uviedla, že zrážky jej boli vykonávané veľmi dlho, nevedela si s tým pomôcť, až kým nenavštívila Združenie HOOS a následne jej advokát pripravil žalobu na zastavenie zrážok zo mzdy. Poukázala na to, že bola dlhodobo v strese z toho, že jej dlhý čas boli vykonávané zrážky a ona sa voči tomu nevedela nijakým spôsobom brániť.

4. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 09.06.2013, osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.6.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

5. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti

poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitným predpisom, bolo spôsobilé prívodiť ujmu spotrebiteľovi.

6. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa. Podľa názoru súdu uvedený nárok je teda daný, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 až 54 Občianskeho zákonníka, zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a citované zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje.

7. V prejednávanej veci je zrejmé, že žalobkyňa úspešne uplatnila porušenie jej práva ustanoveného osobitným predpisom v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 12 Csp 57/2016, v dôsledku čoho bolo súdom určené, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná. Žalovaný nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keď predostrel žalobkyni formulárovú úverovú zmluvu a vôbec ju neinformoval o tom, že jej súčasťou je aj dohoda o zrážkach zo mzdy a ani o dôsledkoch tohto inštitútu a následne sa domáhal jej realizácie. S ohľadom na uvedené je podľa názoru súdu naplnený vyššie uvedený základný predpoklad uplatneného nároku na finančné zadosťučinenie, a to, že boli porušené práva žalobkyne ako spotrebiteľa vyplývajúce z osobitných právnych noriem slúžiacich na ochranu spotrebiteľov.

8. Pokiaľ ide o námietku retroaktívneho uplatňovania zákona č. 250/2007 Z.z., k tomu súd uvádza, že k porušovaniu práv žalobkyne ako spotrebiteľky dochádzalo v prejednávanom prípade kontinuálne od doby uzatvorenia zmluvy, počas celej doby jej platnosti, a to aj za účinnosti zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Taktiež je potrebné poukázať aj na tú skutočnosť, že žalobkyňa porušenie svojich práv úspešne uplatnila žalobou o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy dňa 02.09.2016, teda za účinnosti citovaného zákona. S ohľadom na uvedené nie je námietka žalovaného opodstatnená.

9. V súvislosti s námietkami žalovaného súd poukazuje na to, že žalobkyňa sa v rámci výsluchu pred súdom vyjadrila, že dlhodobá realizácia zrážok ju finančne vyčerpávala a spôsobovala jej stres, a táto situácia bola vyriešená až vydaním neodkladného opatrenia, ktorým sa zastavili zrážky zo mzdy. Súd zároveň poukazuje na to, že žalobkyni bol poskytnutý úver vo výške 38.000 Sk, t.j. 1.261,37 EUR a iba na základe zrážok zo mzdy jej bola zrazená suma 2.630,30 EUR a dobrovoľnými splátkami zaplatila ešte sumu 737,69 EUR, teda pri výške mesačnej splátky 2.778 Sk a počte splátok 24, by celková suma predstavovala výšku 2.213,10 EUR a žalovaná celkovo zaplatila sumu 3.367,99 EUR.

10. Pokiaľ žalovaný argumentoval tým, že žalobkyňa si neuplatnila svoj nárok v bezprostrednej časovej súvislosti po uzavretí zmluvy, tak v tomto ohľade súd poukazuje na to, že rozsudok, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy nadobudol právoplatnosť 04.11.2017 a žaloba v tejto veci bola podaná 19.04.2018.

11. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení súd vychádzal z toho, že finančné zadosťučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Finančné zadosťučinenie nemožno vnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu spotrebiteľovi a tiež ako odmenu pre žalobkyňu ako spotrebiteľa, ktorý prívodil vyhlásenie rozsudku, ktorým sa sledujú rovnaké účinky ako opatrenia orgánov dohľadu, ktorých sankcie by boli neporovnateľne prísnejšie. Na druhej strane však nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné tiež prihliadať na okolnosti prípadu. Vzhľadom na okolnosti daného prípadu súd považuje výšku priznaného finančného zadosťučinenia za primeranú s tým, že priznaním tejto sumy bude podľa názoru súdu naplnený aj účel predmetného ustanovenia z hľadiska odškodnenia žalobkyne z titulu jej zadosťučinenia a zároveň je naplnená aj jeho výchovná funkcia tým, že priznanie takéhoto nároku bude na žalovaného vyplývať tak, aby v budúcnosti spotrebiteľov nezavádzal, nepoužíval nekalé obchodné praktiky a platne uzatváral právne vzťahy so spotrebiteľmi. Súd považuje sumu vo výške 250 EUR za primeranú aj s ohľadom na celkovú sumu, ktorá bola žalobkyni zrazená na základe dohody o zrážkach, ako aj s ohľadom na to, že žalovaný si vo vzťahu k žalobkyni už aj uplatnil zrážky zo mzdy na základe neplatnej

dohody a vyvolal u nej stav právnej neistoty, ktorý musela riešiť podanou žalobou. V prevyšujúcej časti súd žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia zamietol.

12. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

13. O trovách konania súd rozhodol na základe vyššie citovaných zákonných ustanovení, pričom keďže rozhodnutie v danom prípade záviselo od úvahy súdu, súd priznal úspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, avšak iba z priznanej istiny vo výške 250 EUR.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).